

vloftend en vast kapitaal is daarom van zoo'n groote beteekenis, omdat de Hooge Raad de winsten en verliezen op bedrijfsmiddelen, d.z. de bestanddeelen van het vaste kapitaal, niet als bedrijfs-, maar als vermogenswinsten en verliezen beschouwde. Het is mij niet duidelijk, hoe de Hooge Raad tot een dergelijke opvatting is gekomen; de bewoordingen van art. 7 der Wet op de Inkomstenbelasting, geven m.i. daartoe geen aanleiding. De meening van den Hoogen Raad heeft zich echter in den loop der jaren gewijzigd. Wanneer het verkoopen van een bedrijfsmiddel in den normalen gang van het bedrijf ligt, behoort volgens de laatste beslissingen de winst of het verlies bij verkoop als bedrijfswinst of -verlies te worden beschouwd. Men krijgt zelfs den indruk, dat de Hooge Raad zijn standpunt ten aanzien van het vaste kapitaal geheel heeft losgelaten. Dit zou niet anders dan kunnen worden toegejuicht. Waarom zal men voor het bepalen van de fiscale bedrijfswinst niet de praktijk volgen, die een onderscheid tusschen vermogens- en bedrijfswinsten en verliezen met betrekking tot vast en vloftend kapitaal niet kent?

Bij de bespreking van de Vermogensbelasting brengt de schrijver het verband tusschen Inkomsten- en Vermogensbelasting ter sprake. Volgens art. 9 der wet op de Vermogensbelasting mag het kapitaal in het bedrijf volgens de laatste vastgestelde balans worden aangegeven, indien dit kapitaal niet lager is dan het kapitaal, dat verkregen zou zijn bij afzonderlijke waardeering der balansposten naar in de wet genoemde regelen. Daar deze regelen voor de activa over het algemeen verkoopwaarde of geldswaarde aangeven, kan in de gevallen, waar de bedrijfswaarde der activa lager is, aangifte volgens het kapitaal der balans niet plaats hebben. Er zou m.i. veel voor te zeggen zijn, dat art. 9 der wet op de Vermogensbelasting in dien zin werd gewijzigd, dat zonder meer het kapitaal volgens de laatst opgemaakte balans zou mogen worden aangegeven, indien de waardeering der balansposten volgens goed koopmansgebruik (zoals dit bij de wet op de Inkomstenbelasting heet) heeft plaats gehad. De fiseus zou dan de winstrekening en de balans, naar juiste bedrijfseconomische principes opgemaakt, voor inkomsten- en vermogensbelasting kunnen aanvaarden.

Op het oogenblik zijn wij aan eene volledige aanpassing aan de praktijk nog niet toe en kan het boekje van den heer *Schend-stok* goede diensten bewijzen om de fiscale eischen te leeren kennen, waaraan de balans moet voldoen, wil zij voor de inkomsten- en vermogensbelasting bruikbaar zijn.

A. N.

## REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD**  
voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en  
**J. C. SPANGENBERG** voor accountancy

### Lijst van Tijdschriften welke in het repertorium zijn opgenomen

#### BINNENLANDSCHE TIJDSCHRIFTEN

Accountancy  
Administratieve Arbeid  
Bedrijfseconoom/De  
Bouwbedrijf  
Economisch-Statistische Berichten  
Economist/De  
Electrotechniek

Financieel Overheidsbeheer  
Finanzwirtschaftliche Uebersicht der statistischen Abteilung  
(der) Amsterdamsche Bank  
Gas/Het  
Gieterij/De  
Gemeentebestuur  
Gemeentefinanciën  
Haagsch Maandblad  
Holland's Import & Export Trader  
In- en Uitvoer  
Landbouwkundig Tijdschrift  
Indische Gids/De  
Ingenieur/De  
Kroniek/De  
Koloniale Studiën  
Levensverzekering/De  
Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde  
Maandblad voor het Boekhouden  
Maatschappij-Belangen  
Mensch en Maatschappij  
Middenstandsbond/De  
Naamlooze Vennootschap/De  
Nederlandsch Fabriikaat  
Nederlandsche Mercuur/De  
Polytechnisch Weekblad  
Socialistische Gids/De  
Technisch Gemeentebld  
Tijdschrift voor Economische Geografie  
Tijdschrift voor Geschiedenis  
Tijdschrift van den Nederlandschen Werkloosheidsraad  
Vakblad voor Nederlandsche Spaarbanken  
Verzekeringsarchief/Het  
Vragen des Tijds  
Waterstaat-Ingenieur/De  
Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie  
West-Indische Gids/De  
Zakenwereld/De

#### BUITENLANDSCHE TIJDSCHRIFTEN

Accountant/The  
Accountants' Magazine/The  
American Accountant/The  
American Journal of Accountancy/The  
Incorporated Accountants' Journal/The  
Mon Bureau

## SYSTEMATIEK

### A. ACCOUNTANCY

#### I. Algemeen

#### II. Het accountantsberoep

1. Algemeen
2. Geschiedenis en ontwikkeling
3. Opleiding, examen, scholing
4. Organisatie en wettelijke regeling van het beroep

#### III. Leer van de inrichting

1. Algemeen
2. Stelsels en methoden van boekhouding
3. Techniek van boekhouding, administratieve en mechanische hulpmiddelen
4. Interne controle

#### IV. Leer van de controle

1. Algemeen
2. Taak en verantwoordelijkheid van den accountant als controleur
3. Techniek van de algemeene controle en van bijzondere onderzoeken
4. Organisatie van den controle-arbeid

## B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

### a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

#### I. Algemeen

#### II. Bedrijfshuishoudkunde als wetenschap

1. Algemeen
2. Doelstelling, werkmethode, verhouding tot andere wetenschappen
3. Geschiedenis
4. Onderwijs

#### III. Waarnemingsmiddelen

1. Algemeen
2. Statistiek
3. Koopmansboekhouding
4. Kameralistiek

#### IV. Leer van den kostprijs en de prijsvorming

1. Algemeen
2. Waarde en kostprijs
  - 2a. Waarde en kostprijs, grondslagen en methoden der kostenverdeling
  - 2b. Kostprijsboekhouding, voor- en nacalculatie
  - 2c. Bedrijfsdrukke
  - 2d. Differentieele kosten
  - 2e. Waardebepaling voor de balans
3. Rentekosten
4. Arbeidskosten
5. Kosten van grond- en hulpstoffen
6. Kosten der duurzame productie-middelen, afschrijvingen
7. Kosten van diensten, belastingen
8. Ondernemerspremie, winst, goodwill
9. Prijs, prijspolitiek, tarieven, prijsregeling, monopolie

#### V. Leer van de Financiering

1. Algemeen
2. Grondslagen en methoden der financiering
3. Kapitaal- en geldmarkt
  - 3a. Vraagstukken van kapitaal- en geldmarkt, effecten- en kredietvormen
  - 3b. het aandeel
  - 3c. het preferente aandeel
  - 3d. de obligatie
4. Afnemers- en leverancierskrediet
5. Bijzondere financieringen
  - 5a. Gemeenschapskrediet
  - 5b. Middenstandskrediet
  - 5c. Afbetalingskrediet
  - 5d. Overige bijzondere financieringen
6. Reservevorming, dividendpolitiek
7. Rendabiliteits- en liquiditeitsvraagstukken
8. Financiële reorganisatie

#### VI. Leer van de Organisatie

1. Algemeen
2. Verbijzondering, differentieering en specialiseering
3. Private en sociale voortbrenging
4. Vereenvormiging der voortbrenging
5. Concentratie, trusts en kartels, grootte der bedrijfs-eenheid
6. Marktvorming en marktorganisatie
7. Voorraadsvorming, termijnhandel
8. Vestigingsplaats
9. Taak en plaats van den zelfstandigen handel, gro-sierderij, groothandel, detailhandel, warenhuis, het middenstandsvraagstuk
10. Coöperatie
11. Reclame
12. Conjunctuuranalyse en conjunctuurpolitiek
13. Grondslagen van de inwendige organisatie van het bedrijf; rationalisatie in het algemeen en efficiëntie
14. Ondernemingsvormen
15. In- en verkooppolitiek, merkartikel
16. Bedrijfsleiding en bestuur van de onderneming
17. Accountant
18. Bedrijfsbegroting, kostenstandaards, efficiëntie-standaards
19. Planning, routing, kettinngarbeid, organisatie van de technische inrichting
20. Magazijnorganisatie
21. Verkooporganisatie
22. Inkooporganisatie
23. Kantoororganisatie

## VII. Leer van de Arbeidsvoorwaarden

1. Algemeen
2. De hoogte van het loon, loon en prestatie, gezinsloon, loon en verkeerswaarde
3. Loonpolitiek, loonstelsels, winstdeeling, bedrijfsmede-bezit
4. De strijd om de arbeidsvoorwaarden, vakverenigingen, staking, medezeggenschap
5. Psychotechniek en arbeidspsychologie, tijd- en bewe-gingsstudien
6. Arbeidstijd
7. Opleiding, scholing, oefening
8. Arbeidersverzorging
9. Sociale verzekering
10. Werkloosheid

### b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

#### I. Extractieve bedrijven

1. Algemeen
2. Goud, en andere edele metalen
3. Ijzer, tin en andere onedele metalen
4. Petroleum
5. Steengroeven
6. Steenkolenmijnen
7. Veenderijen
8. Winning van kalk, mergel, asphalt, zand, grint
9. Zoutwinning
10. Diverse extractieve bedrijven

#### II. Boschexploitatie en houtaankap

#### III. Visscherij

#### IV. Landbouw- en Cultuurbedrijven

1. Algemeen
2. Landbouw, tuinbouw, bloemencultuur
3. Suikercultuur
4. Koffiecultuur
5. Rijstcultuur
6. Theecultuur
7. Rubbercultuur
8. Cacaocultuur
9. Tabakscultuur
10. Diverse koloniale cultures

#### V. Industrie

1. Algemeen
2. Hoogovens en ruwijzer
3. Machinefabrieken en metaalconstructie
4. Metaalwaren en metaalbewerking
5. Electrotechniek en instrumenten
6. Edelmetaal, diamant en kunstnijverheid
7. Houtbewerkings- en meubelindustrie
8. Scheepsbouw (en industrie voor den bouw van ver-voermiddelen in het algemeen)
9. Bouwindustrie en bouwconstructie, aanneming
10. Steen, aardewerk, glas en kristal
11. Chemische preparaten
12. Oliën, vetten en zeepen
13. Textiel en kunstzijde
14. Kleeding
15. Leer en leerbewerking
16. Voedings- en genotsmiddelen
  - a. Bierbrouwerijen, distilleerderijen en likeurstokerijen
  - b. Cacao, chocolade en suikerwerken
  - c. Conserven
  - d. Koek, banket, meel en brood
  - e. Tabak, sigaren en sigaretten
  - f. Slachterijen
  - g. Zuivelbedrijven en melkinrichtingen
  - h. Diverse voedings- en genotsmiddelen
17. Papier
18. Grafische bedrijven, met inbegrip van uitgeverij
19. Gas, electriciteit en water (met inbegrip van bijzondere distributie-bedrijven)
20. Diverse industriele bedrijven

#### VI. Handel

1. Algemeen
2. Algemeene import, export, agentuur en commissie
3. Grossierderij
4. Warenhuizen en winkelsaken
5. Graan
6. Hout



7. Papier
8. Koloniale producten
9. Diverse handelsbedrijven

#### VII. Transport en andere dienstverlening

1. Algemeen
2. Spoorwegen
3. Tramwegen en autobussen
4. Scheepvaart
5. Luchtvaart
6. Expeditie en algemeen transport
7. Veemen, entrepots en pakhuizen
8. Post, telegraaf en telefoon
9. Kanaalmaatschappijen
10. Diverse dienstverleningen

#### VIII. Hotels, restaurants en ziekenhuizen

#### IX. Verzekering

1. Algemeen
2. Levens- en volksverzekering
3. Brand- en inbraakverzekering
4. Ongevallenverzekering. Ziekteverzekering
5. Zee- en transportverzekering
6. Diverse verzekeringen

#### X. Financieringsinstellingen

1. Algemeen
2. Algemeene banken
3. Middenstandsbanken
4. Hypotheek en scheepsverbandbanken
5. Boerenleenbanken
6. Landbouw, cultuur- en koloniale banken
7. Spaarbanken, -fondsen en -kassen
8. Administratiekantoren
9. Effectenzaken
10. Voorschot-, disconto- en afbetalingsbanken
11. Diverse financieringsinstellingen

### A. ACCOUNTANCY

#### II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

##### The service of accountancy in the present age

Nelson, C. H. — De arbeid van den accountant wordt besproken. Uit den inhoud noemen wij: de organisatie van het accountantskantoor; de opleiding, de verhouding tot de cliënten; het honorarium van den accountant; de wettelijke bepalingen in Engeland t.a.v. het accountantsberoep, enz.

A II 1 (A 33)

*The Accountant 11 Oct. 1930*

##### Registration in Denmark

Redactie. — Een beschouwing wordt gegeven van de wettelijke regeling van het accountantsberoep in Denemarken, welke wettelijke regeling dateert van Mei 1909 en gewijzigd werd op 15 April 1930. O.m. is bepaald dat de administratie van banken door minstens twee zelfstandig gevestigde accountants gecontroleerd moet worden.

A II 4 (A 33)

*The Accountant 9 Aug. 1930*

##### Registration of accountants

Redactie. — Gegeven wordt het rapport, uitgebracht door de Commissie, ingesteld door „The Board of Trade” inzake de wettelijke regeling van het accountantsberoep. De Commissie komt tot de conclusie, dat een afzonderlijke wettelijke regeling niet noodig is.

A II 4 (A 33)

*The Accountant 16 Aug. 1930*

##### Het vraagstuk van de opleiding van den accountant in verband met het rapport accountantswezen van de Staatscommissie

Modderaar, Drs. J. — O.m. merkt schrijver op, dat in het ontwerp de academische examens voor accountant praktisch achter gesteld worden bij de Instituut examens. Verder wordt uit de toelichting van de Staatscommissie aangehaald het voordeel van de Instituut-opleiding, n.l. dat de moeilijkheid der studie gepaard gaande met de selectie, die ontstaat tengevolge van de moeilijke omstandigheden van vele studeerenden, de „survival of the fittest” waarborgt, waarbij schrijver als zijn meening te kennen geeft, dat, indien de eischen voor het Instituut-examen nog worden verzwaaard, het studeeren naast de praktijk een onmogelijkheid zal blijken.

A II 4 (A 33)

*Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Sept. 1930*

##### Wettelijke regeling van het accountantsberoep in Denemarken

Redactie. — De redactie geeft een overzicht van de wettelijke regeling van het accountantsberoep in Denemarken.

A II 4 (A 33)

*De Bedrijfseconoom Sept. 1930*

NEDERLANDS INSTITUUT  
van  
REGISTERACCOUNTANTS  
BIBLIOTHEEK

##### Registration of accountants

Redactie. — Gegeven wordt een uitvoerig rapport van de „Departmental Committee”, ingesteld door de Board of Trade, welke Commissie tot de conclusie komt, dat het ongewenscht is het accountantsberoep te beperken tot personen, die ingeschreven zouden worden.

A II 4 (A 33)

*The Accountants' Journal Sept. 1930*

##### Registration of accountants in Great Britain rejected

De conclusie der Commissie voor wettelijke registratie van Accountants n.l. niet registratie wordt besproken en becommenteerd.

A II 4 (A 33)

*The Incorporated Accountants' Journal Sept. 1930*

##### Registration of accountants

De volledige tekst van het rapport der Commissie benoemd door de „President of the Board of Trade” ter bestudeering van de wenselijkheid van wettelijke accountantsregistratie is in dit artikel opgenomen.

A II 4 (A 33)

*The Incorporated Accountants' Journal Sept. 1930*

##### Wettelijke regeling van het accountantswezen

Blazer, C. A. — Het is te betreuren, dat de in 1903 gedane poging om tot een wettelijke regeling te komen, is mislukt. Schr. schetst dan den commissarialen lijdensweg, om tenslotte te belanden bij de hoofdtrekken van het ontwerp van de Staatscommissie 1928 en de bezwaren die daar reeds tegen ingebracht zijn.

A II 4 (A 33)

*De Economist Oct. 1930*

### III. LEER VAN DE INRICHTING

##### Accounting for investment trust depositor corporations

Smith, Clay Rice and Crouch, R. C. — De werkkring alsmede de administratieve organisatie van een administratie- resp. trustee-kantoor wordt beschreven.

A III 3 (A 33)

*The Journal of Accountancy (Am.) Sept. 1930*

##### Accounting and office management for law firms

Harvey, J. L. — Een der belangrijkste vraagstukken bij dit soort administratie is het in- en uittreden van firmanten. Voorts vereischt het speciale karakter van dit soort ondernemingen bijzondere aandacht bij het inrichten en rapporteren.

A III 3 (A 25)

*The Journal of Accountancy (Am.) Sept. 1930*

##### Accounting for naval stores producers

Weis, C. — De terpentijnwinning en -bereiding is een speciale bedrijfstak. Schr. geeft eenige korte aanbevelingen, welke van belang zijn voor de kostprijsberekening in deze industrie.

A III 3 (A 25)

*The Journal of Accountancy (Am.) Sept. 1930*

##### De administratie van de grondstoffenindustrie in een fabriek

Witteveen, G. L. — Met behulp van de Burroughs Typewriter boekhoudmachine en door gebruik te maken van geperforeerde strooken, kan de tijd, te besteden aan boeking in voorraad- en kostprijsadministratie belangrijk worden verkort. De geperforeerde strooken kunnen worden gescheiden om daarna per goederensoort en per order te worden gerangschikt.

A III 3 (A 25)

*Administratieve Arbeid Sept. 1930*

##### Een kleine vereenvoudiging

Baarslag, D. B. — In groote bedrijven worden periodiek dezelfde berekeningen gemaakt, b.v. voor berekening der loonlijsten. Door in den loop van een periode in ponskaarten de reeds vaststaande gegevens te ponsen, is het aan het einde der periode een betrekkelijk geringe arbeid het aantal uren en uurloon aan te brengen. Daarna worden de kaarten op het aantal uren gesorteerd, zoodat men de kaarten met hetzelfde aantal uren en uurloonen verzamelt, hetgeen een groote besparing geeft op de berekening van het loonbedrag.

A III 3 (A 25)

*Administratieve Arbeid Sept. 1930*

### IV. LEER VAN DE CONTROLE

##### De „publieke” en de „private” taak van den accountant

Dijker, R. A. — Schrijver geeft aan hoe naar zijn meening een volledige (100 %) controle zou moeten zijn en behandelt de beperkingen die hierop als gebruikelijk zijn aan te merken, m.a.w. schrijver geeft als inleiding tot het in hoofde genoemde vraagstuk, dat in vervolgartikelen zal worden behandeld, zijn standpunt tegenover de beginselen der controle-leer, voor zooverre die met de doelstelling in verband staan.

A IV 2 (A 33)

*Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Sept. 1930*

### De „publieke” en de „private” taak van den accountant

Dijkster, R. A. — Betoogde schrijver in een vorig artikel, dat „absolute zekerheid omtrent de juistheid” of wel de „menschelijkerwijze te bereiken hoogst mogelijke zekerheid omtrent die juistheid” in verband met het doel, waarvoor die zekerheid wordt verlangd, niet in alle gevallen noodig is, in dit artikel toont schr. aan, waarom niet in alle gevallen dezelfde en wel, de hierbovengenoemde graden van zekerheid omtrent de juistheid worden vereischt en geeft aan, welke beginselen naar zijn meening wel de grenzen der controle bepalen en den grondslag voor een controleleer vormen.

A IV 2 (A 33)

*Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Oct. 1930*

### Amalgamation

Green, N. — Besproken wordt de vorm en inhoud van het accountantsrapport betreffende een investigation voor een fusie.

A IV 2 (A 33)

*The Accountant 4 Oct. 1930*

## B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE.

### a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

#### IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

##### Some cost accounting terms

Whitmore, J. — Schr. acht de huidige terminologie der kostprijsboekhouding zooals b.v. cost-accountants overhead-burden, niet erg gelukkig en taalkundig minder juist dan b.v. het oudere woord „factory-accounts”.

Voorts is een splitsing van den kostprijs in materiaal, direct loon, afdeelingkosten, algemeene kosten niet zoo doelmatig als een door hem voorgestane splitsing n.l. in Materials- Direct labor- Power- Tools en General Manufacturing expenses, waardoor meer dan tot nog toe aandacht wordt besteed aan de kostenberekening van kracht en machines.

B a IV 2a (A 26)

*The Journal of Accountancy (Am.) Sept. 1930*

##### De beteekenis van goodwill

Otte, C. J. B. — Een beschouwing over bovenstaand onderwerp wordt gegeven; schr. geeft tevens aan waarom, en naar zijn meening zeer terecht, niet betaalde goodwill niet op de belans wordt opgenomen. Ook de verdeling der winst over ondernemer, kapitaal en arbeid wordt besproken, mede in verband met het socialisatie-rapport en een verklaring van Mgr. Aengenent.

B a IV 8 (A 30)

*Accountancy Sept. 1930*

##### Heeft het gesprekkentarief voor het locale telefoonverkeer aan de verwachtingen beantwoord?

Knibbe, Mr. P. G. — Volgens schr. moet deze vraag ontkennend worden beantwoord.

B a IV 9 (A 26)

*Econ. Statistische Berichten 26 Nov. 1930*

#### VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

##### De functie van het advertentie-bureau

Schuitema, E. B. W. — Een der functies van het advertentie-bureau bestaat in de concentratie van creatief talent.

B a VI 2 (A 20)

*De Zakenwereld 27 Sept. 1930*

##### Grondstoffenvoorziening in verband met kartelleering

Monas, S. — Schr. geeft een overzicht van de kartelleering en rationalisatie bij de grondstoffenvoorziening van verschillende industrieën en spoort er toe aan, deze monopolistische ontwikkeling in socialistische banen te leiden.

B a VI 5 (B 3)

*De Socialistische Gids Sept. en Oct. 1930*

##### De techniek der Amsterdamsche effectenbeurs

Smith, Dr. M. F. J. — Schr. geeft een uitvoerige, historische schets van de techniek van de Amsterdamsche effectenbeurs in den loop der tijden.

B a VI 6 (B 6b)

*De Bedrijfseconoom Sept. 1930*

##### Over de vestigingsplaats der industrie

Mallée, Ir. K. F. — De keuze der vestigingsplaats wordt bepaald door natuurlijke en meer menselijke factoren. Na een uitvoerige uiteenzetting komt Schr. tot de conclusie dat er momenteel een strijd woedt tusschen „arbeid” en „steenkool” om de vestigingsplaats der industrie.

B a VI 8 (A 4)

*Administratieve Arbeid Sept. 1930*

### De functie van het advertentie-bureau

Schuitema, E. B. W. — Een der functies van het advertentie-bureau bestaat in de concentratie van creatief talent.

B a VI 11 (A 20)

*De Zakenwereld 27 Sept. 1930*

### Systematische uitvoering van overheidswerken

Verrijn Stuart, Prof. Mr. Dr. G. M. — Hoover's overigens niet nieuw denkbeeld, om door verschuiving van het tijdstip van uitvoering van overheidswerken naar depressie-tijden meer stabiliteit aan het bedrijfsleven te verschaffen, wordt thans ondersteund door het feitenmateriaal van het commissariaal rapport „Planning ad control of public works” en door het persoonlijk rapport Wolman. Zoo blijkt, dat 35 % tot 40 % van alle „construction work” voor rekening van de overheid wordt uitgevoerd.

Prof. Verrijn Stuart besluit zijn bespreking met het trekken van een principieele tegenstelling tusschen de systematische conjunctuurpolitiek Hoover en het incidenteele plan Lloyd George.

B a VI 12 (A 22)

*Econ. Statistische Berichten 3 Sept. 1930*

### Conjunctuur en conjunctuuronderzoek

Hinte, E. van — In een serie vervolgartikelen wordt een uitvoerige beschouwing gegeven over conjunctuur en conjunctuuronderzoek. O.m. wordt het volgende opgemerkt:

Waarom moeten nu de oorzaken der conjunctuurveranderingen worden gezocht? Niet in de prijzen; die worden geregistreerd.

De oorzaak der conjunctuurveranderingen schuilt in laatste instantie in de maatschappelijke constellatie, in personengroeperingen, in machtsverhoudingen. Door verschuivingen daarin, treden veranderingen in het ruilverkeer op.

Wij typeerden crises der 19e eeuw door op haar ongebreideld karakter te wijzen. Die der 20e eeuw zijn gebreideld. Anderzijds namen zij in intensiteit toe. Zij zijn nog kapitalistisch van karakter.

De algemeene prijsvorming wordt beheerscht door machtsverhoudingen. De tegenwoordige prijzen staan in belangrijker mate dan doorgaans wordt aangenomen, onder den ban der monopolievorming.

Er zij op gewezen, dat hier niet in de eerste plaats gedacht wordt aan de monopolien van groote Naamlooze Vennootschappen, doch aan die der „waar” arbeid. Deze is meer dan in de 19e eeuwse conjunctuur het geval was, aan prijzen gebonden worden.

De machtsverhoudingen hebben zich verschoven ten gunste der georganiseerde arbeiders. Het loon is in de crisis gebonden! Al kan de toerekeningsleer voor de tegenwoordige wereld ter verheldering van de inkomensvorming dienen, zij is onwaar voor zoover zij de vorming van het arbeidsloon tracht te verklaren.

Er is nog een andere factor, die tot betrekkelijke starheid van het arbeidsloon leidt. Dat is de Staat. Dat hij mede de loonhoogte bepaalt — niet steeds door directe voorschriften omtrent de loonhoogte — is geen punt van verschil meer onder de economen, al wordt dat optreden dan ook zeer ongelijk gewaardeerd. Ook in den staat spelen machtsverhoudingen een groote rol. En deze machtsverhoudingen zijn een weerspiegeling van de economische. Alle machtsverhoudingen zijn van socialen aard tevens. En de oorzaken der conjunctuurveranderingen schuilen in laatste instantie daarin.

B a VI 12 (A 22)

*Accountancy Sept. 1930*

### Bedrijfscontrole als onderdeel der bedrijfsorganisatie eener scheepsbouwwerf

't Hooft, Ir. G. — In den laatsten tijd is op de grootere scheepswerven de wenschelijkheid gebleken van een scherpere controle op de verdeling der voorhanden werkkrachten. Op den voorgrond wordt gesteld, dat het daarvoor te scheppen controle-systeem eenvoudig en gemakkelijk hanteerbaar moet zijn. Studenten en jonge ingenieurs worden opgewekt zich zoo snel mogelijk in te werken in de tarief-systemen en de aangenomen-werk-prijzen. Schr. geeft eenige loonkrommen en hun toepassing in de praktijk.

B a VI 13 (A 32)

*De Ingenieur 10 Oct. 1930 p.t. 71—74*

### Organisation of modern industry with particular reference to the accountant and auditor

Nelson, C. R. — Gegeven wordt een beschrijving van moderne bedrijfsorganisatie en de rol die de accountant daarin heeft te vervullen.

### The control of staff efficiency

L. A. F. — Een van de lastigste onderdelen van het personeel-vraagstuk is het vaststellen van de efficiency van het personeel voor-namelijk in grootere bedrijven. Schr. beveelt profit-sharing aan als vraagstuk is het vaststellen van de efficiency van het personeel voor-namelijk in grootere bedrijven. Schr. beveelt profit-sharing aan als stimulans voor de efficiency.

B a VI 18 (A 14)

*The Accountants' Journal Sept. 1930*



### Difficultés et résistances fréquemment rencontrées dans l'instauration de la procédure budgétaire

Colts, V. — Schr. geeft een uitvoerige beschrijving van de technische zoowel als psychologische vraagstukken, welke bij de invoering der budgetcontrole voorkomen. De wijze van opstelling van een bedrijfsbegroting, alsmede de voornaamste grondregelen worden gegeven, waarna de bijzondere vraagstukken nog eens worden toegelicht. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Budget contrôle et organisation économique nationale et internationale

Serruys, D. — De invoering der budgetcontrole zal kunnen leiden tot een meer juiste beoordeeling der bestaansmogelijkheden van verschillende ondernemingen. Zij zal de verspilling, welke ontstaat door het steunen van ondernemingen zonder earning capacity aantoonen en dus medewerken tot betere verhoudingen in de voortbrenging.

De fouten der protectie zullen door middel van de budgetcontrole spoediger worden aangetoond, terwijl de normalisatie van productiemiddelen en methoden enz. zal worden bevorderd. Schr. breekt een lans voor internationale samenwerking. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Principes et méthodes du control budgétaire Ses aspects généraux

Musil, M. F. — De invoering der budgetcontrole beteekent voor het individu grotere inkomensmogelijkheid, grotere spaarmogelijkheid, grotere koopkracht. Voor de ondernemers grotere efficiency, groter rendement van het bedrijfskapitaal, hogere loonen. Voor het nationaal belang meerdere onafhankelijkheid der burgers, betere verhouding tusschen werkgevers en werknemers, meer algemeene en regelmatige welvaart. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Le budget de l'état comparé avec le budget d'une entreprise

Bunbury, Sir H. M. — Schr. geeft aan de verschilpunten, welke bij het opstellen van begrotingen van de particuliere onderneming eenerzijds en de staat anderzijds bestaan. Op de vraag of de begroting beschouwd moet worden als een „occasion”, „ideal” of een „autorisation” concludeert Schr. dat ook voor de particuliere onderneming waarschijnlijk een positief voordeel aanwezig is om de begroting te beschouwen als een ideaal, d.w.z. dat men zijn uiterste best doet om iets te bereiken, waarvan men echter nog niet zeker is. B a VI 18 *Mon Bureau Sept. 1930*

### Les organismes centraux de l'administration industrielle et le contrôle budgétaire

Pulvermann, M. H. — De begroting is samengesteld uit twee deelen t.w.: de externe d.w.z. het deel, dat voor alles tracht te voorkomen een wanverhouding tusschen productie en „capacité d'absorption du marché”; de interne, d.w.z. het deel dat verschillende verhoudingen in de onderneming regelt.

Schr. deelt de begroting in: 1e. Plans d'investissement, 2e. Plan financier, 3e. Plan de recrutement du personnel de direction; om daarna een beschrijving te geven van het „plan spécial pour les ateliers de production”. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Le contrôle budgétaire du capital d'exploitation

Ludwig, Dr. H. — Er is nog veel verspilling te voorkomen door een zuivere begroting van het benodigde bedrijfskapitaal op te stellen. Daarbij spelen grondstoffen-voorziening, duur der bewerking, voorraadvorming, afnemers-crediet, enz. een grotere rol. Getracht moet worden een kapitaalsnorm per geproduceerd artikel vast te stellen.

Iedere leidende persoon in de onderneming moet rekenen in kapitaal en het in de productie vastgelegde kapitaal moet regelmatig vastgesteld en gecontroleerd worden. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Les problèmes psychologiques du contrôle budgétaire

Real, P. — Het doel, de aard en het werk van de begrotingen wordt nog niet voldoende begrepen, hetgeen een rem is voor de ontwikkeling der begrotingsidee. De rapporten van de Heeren Coes en Real worden besproken, waarbij verschillende debatters hunne ervaringen uit de praktijk mededeelen. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### Het controleren van den arbeid van kantoor- en magazijnpersoneel

Essen, F. G. van — De kantoorarbeid kan op zeer eenvoudige wijze worden gecontroleerd, door het aantal handelingen in een eenheid uit te drukken. Schr. geeft modellen voor kantoor- en magazijnarbeid bij een coöperatieve vereeniging en geeft eenige conclusies naar aanleiding van de behaalde resultaten. B a VI 18 (A 32) *Administratieve Arbeid, Sept. 1930*

### How one city-budget is being operated successfully

Knox, R. A. — Een beschrijving wordt gegeven van de methode van budgetcontrole ingebruik bij de stad Los-Angeles. B a VI 18 (A 32) *The American Accountant Sept. 1930*

### Deux résultats d'importance de la pratique du contrôle budgétaire

Ravisse, G. — Een goed doorgevoerde budgetcontrole zal leiden tot een grotere stabiliteit der private huishouding en tot vermindering van het gevaar van overproductie. Deze twee hoofdpunten bepalen reeds het groote belang der budgetcontrole. B a VI 18 (A 32) *Mon Bureau Sept. 1930*

### VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

#### The control of staff efficiency

L. A. F. — Een van de lastigste onderdeelen van het personeelvraagstuk is het vaststellen van de efficiency van het personeel voornamelijk in grotere bedrijven. Schr. beveelt profit-sharing aan als stimulans voor de efficiency. B a VII 3 (A 14) *The Accountants' Journal Sept. 1930*

#### De leerschool der gieterij

Muus, F. — Beschrijving van een leerschool met leerplan voor de gieterij die over het algemeen gebrek heeft aan goed geschoolde vaklieden. B a VII 7 (A 8) *De Gieterij Sept. 1930*

### b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

#### III. VISSCHERIJ

#### De zalmvisserij voorheen en thans

Renesse, P. F. van — Schr. geeft een stukje geschiedenis van de zalmvisserij in Nederland. B b III (—) *Tijdschrift v. Econ. Geografie Sept. 1930*

#### V. INDUSTRIE

#### De leerschool der gieterij

Muus, F. — Beschrijving van een leerschool met leerplan voor de gieterij die over het algemeen gebrek heeft aan goed geschoolde vaklieden. B b V 3 (A 8) *De Gieterij Sept. 1930*

#### Onderzoek naar de belangen der metaal-industrie bij den uitvoer naar Nederlandsch-Indië

De „Indische Commissie” van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel publiceert de resultaten van haar onderzoek, waaruit o.m. blijkt dat de metaal-industrie voor twee-derde van haar productie afhankelijk is van Nederlandsch-Indië. B b V 4 (B 3b) *Maatschappij-Belangen Oct. 1930*

#### Bedrijfscontrole als onderdeel der bedrijfsorganisatie eener scheepsbouwwerf

't Hooft, Ir. G. — In den laatsten tijd is op de grotere scheepswerven de wenschelijkheid gebleken van een scherpere controle op de verdeling der voorhanden werkkrachten. Op den voorgrond wordt gesteld, dat het daarvoor te scheppen controle-systeem eenvoudig en gemakkelijk hanteerbaar moet zijn. Studenten en jonge ingenieurs worden opgewekt zich zoo snel mogelijk in te werken in de tarief-systemen en de aangenomen-werk-prijzen. Schr. geeft eenige loonkrommen en hun toepassing in de praktijk. B b V 8 (B 3h) *De Ingenieur 10 Oct. 1930 p.t. 71—74*

#### De tijkweverij te Rotterdam en te Schiedam in de 1ste helft der 19e eeuw

Sneller, Dr. Z. W. — Schr. geeft een uitvoerige behandeling van bovenstaand onderwerp. B b V 13 (B 3 n) *Tijdschrift voor Geschiedenis Afl. 3 1930*

#### De electriciteitsvoorziening van Nederland

Staveren, Ir. J. C. van — Schr. acht al te sterke concentratie der centrales ongewenscht, aangezien dan bij een bedrijfsstorting een te langdurige stroomonderbreking zou ontstaan en ook doordat men door steeds doorgezette concentratie niet tot steeds lagere productie-kosten komt. Koppeling van de verschillende groote nationale en internationale centrales is gewenscht. Een begin is hiermede reeds gemaakt. B b V 19 (B 3r) *De Ingenieur 3 Oct. p. A. 357—361*

#### Een en ander uit den strijd der meeningen in Duitschland omtrent de meest economische gasvoorziening

Adriaanse, Ir. D. J. — De afstandsvoorziening als transportvraagstuk. Gedachtengang, doel en programma der Ruhrmijnen en stand van de uitvoering der plannen. De onderhandelingen met den staat Hssen. Cokesvraagstuk gemeentelijke invloed en brandstoffen-

monopolie der mijnen. Chemische benutting van het cokesovengas en vooruitgang in de kolenveredeling. Keulen versterkt haar basis door aankoop van kolenvelden. Verschillende gemeenten behouden de eigen fabriek en sluiten aan bij de afstandsleiding voor aanvullings- en industriegas. Beslissing is mede afhankelijk van plaatselijke industrie, toestand en uitbreidingsmogelijkheid der gasfabriek. Financiële toestand der Ruhrgas A. G. en West Ferngas Ges. Uiteenlopende resultaten bij berekening voor dezelfde stad door burgemeester en gas-directeur. Overzicht Duitsche afstandsvoorziening en perspectieven.

B b V 19 (B 3r) *Het Gas 15 Sept. 1930*

## VII. TRANSPORT EN ANDERE DIENSTVERLEENING

### De haven van Amsterdam en hare verbindingen met de Noordzee en het achterland

Heemskerk van Beest, Jhr. Ir. E. van — Beschrijving van den Amsterdamschen haven en de daaraan gelegen gebouwen. De noodzakelijkheid van een goede verbinding met het achterland door een scheepvaartverbinding Amsterdam-Boven Rijn. De bouw van loodsen in het Amsterdamsch havengebied.

B b VII 4 (B 7) *Polytechnisch Weekblad 2, 9 en 23 Oct. 1930*

### De verbetering der Fransche havens

Pawłowski, Prof. A. — De uitbreidingsplannen van de Fransche havens Bordeaux, Cherbourg, Boulogne, Marseille, Nice, Port Vendres worden technisch en economisch-geografisch toegelicht.

B b VII 4 (B 7) *Polytechnisch Weekblad 25 Sept. en 16 Oct. 1930*

### Heeft het gesprekkentarief voor het locale telefoonverkeer aan de verwachtingen beantwoord?

Knibbe, Mr. P. G. — Volgens schr. moet deze vraag ontkennend worden beantwoord.

B b VII 8 (B 9) *Econ. Statistische Berichten 26 Nov. 1930*

## X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

### Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van het centrale bankwezen

Bruins, Prof. G. W. J. — Schr. bespreekt in het bijzonder het verschijnsel, dat de marges boven de voorgeschreven dekking in het algemeen bij de centrale banken hooger zijn geworden. Ten deele ontstaat dit, doordat de internationale kapitaalmarkt haar oude beweeglijkheid nog niet heeft herkregen, anderzijds doordat de centrale banken de concurrentie van het particuliere bankwezen zijn gaan onder vinden.

Acute schokken kunnen thans beter worden opgevangen. Daarentegen schuilen in de groote marges zekere gevaren voor stimuleering van de conjunctuurbeweging.

De vraag of het stelsel der proportionele dekking nog wel past bij deze nieuwe verhoudingen wordt in meervoudigen zin beantwoord.

B b X 2 (B 6a) *Finanzwirtschaftliche Uebersicht der statistischen Abteilung (der) Amsterdamsche Bank October 1930*

## BOEKEN-REPERTORIUM

## SYSTEMATIEK

### A. ACCOUNTANCY

- I. Algemeen.
- II. Het accountantsberoep.
- III. Leer van de inrichting.
- IV. Leer van de controle.

### B. BEDRIJFSHuishoudkunde

#### a. ALGEMEENE BEDRIJFSHuishoudkunde

- I. Algemeen.
- II. Bedrijfshuishoudkunde als wetenschap.
- III. Waarnemingsmiddelen.
- IV. Leer van den kostprijs en de prijsvorming.
- V. Leer van de financiering.
- VI. Leer van de organisatie.
- VII. Leer van de arbeidsvoorwaarden.

### b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

- I. Extractieve bedrijven.
- II. Boscexploitatie.
- III. Visserij.
- IV. Landbouw- en cultuurbedrijven.
- V. Industrie.
- VI. Handel.
- VII. Transport en andere dienstverlening.
- VIII. Hotels, restaurants en ziekenhuizen.
- IX. Verzekering.
- X. Financieringsinstellingen.

### c. DIVERSEN

## A. ACCOUNTANCY

### III LEER VAN DE INRICHTING

Gölze, Hermann. Logik der Buchführung, Berlin, 1930.

Lehmann, G. Die Lochkarten-Fachsprache. Düsseldorf, 1930.

Newton, C. H. Railway accounts. New York, 1930.

Schreier, Johannes. Die Sicherungsübereignung in der Buchführung und Bilanz des Kaufmanns. Hamburg, 1930.

Wodurch ist die Taylorbuchhaltung gesetzlich zulässig? Stuttgart, 1930.

### IV. LEER VAN DE CONTROLE

Goggin, W. J. and J. V. Toner. Accounting principles and procedure. Boston, 1930.

## B. BEDRIJFSHuishoudkunde

### a. ALGEMEENE BEDRIJFSHuishoudkunde

#### I. ALGEMEEN

Hirsch-Tiburtius. Wirtschaftslehre und Wirtschaftspraxis. Berlin, 1930.

### IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Mohr, Willy. Arbeitszeitermittlung und ihre praktische Verwertung in der Baumwoll-Spinnerei. Teil I. Reichenberg, 1930.

Nachmann, L. Richtige Selbstkosten. Dachau, 1930.

Smalls, R. G. H. Working of a cost system. London, 1930.

Tecklenburg, Kurt. Betriebskostenrechnung und Selbstkostenermittlung bei der Deutschen Reichsbahn. Berlin, 1930.

Underwood, G. Estimating construction costs. New York, 1930.

### V. LEER VAN DE FINANCIERING

Babson, Roger W. Investment fundamentals. New York, 1930.

Babson, Roger, W. New ways to make money. New York, 1930.

Leake, P. D. Commercial goodwill. London, 1930.

### VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Arnstadt, A. Die wahre Bedeutung der Zigaretten-Kontingierung für Staat und Wirtschaft. Berlin, 1930.

Baumann, A. Das Schaufenster. Kurzgefasste Anleitung zur zeitgemässen Gestaltung und Dekoration. Zürich, 1930.

Birnbaum, Bruno. Wirtschaftlichkeitsbestrebungen in der Textilindustrie. Berlin, 1930.

Broomhall, G. J. S. and J. H. Hubback. Corn trade memories, recent and remote. Liverpool, 1930.